

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 378.015.31:613]:001.8(045)

DOI: <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2019.73.180896>

ІРИНА КАДЕНКО

ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-6525-3485>

(Харків)

Place of work: Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council

Country: Ukraine

Email: kafedra.pruroda@ukr.net

ОКСАНА ПАЛЬЧИК

ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-7282-9374>

(Харків)

Place of work: Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council

Country: Ukraine

Email: kafedra.pruroda@ukr.net

ОЛЕНА ДЕХТЯРЬОВА

ORCID:<https://orcid.org/0000-0001-9617-3333>

(Харків)

Place of work: Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council

Country: Ukraine

Email: kafedra.pruroda@ukr.net

ЛЮДМИЛА БАХМАТ

ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-4990-0443>

(Харків)

Place of work: Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council

Country: Ukraine

Email: mila.bakhmat@gmail.com

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ЗДОРОВ'Ю

В статті висвітлено проблему медико-демографічної ситуації в Україні, яка чітко демонструє негативні тенденції рівня захворюваності, від'ємного природного приросту населення та ін., що ставить завдання перед науковою та освітянською елітами щодо пошуку нових шляхів збереження здоров'я молоді.

Представлено аналіз літературних джерел стосовно сучасних технологій навчання здоров'ю в закладах освіти, які активно впроваджуються в освітній процес, що дає можливість стверджувати, що освітянський простір має великий потенціал здоров'язбереження. Встановлено, що саме технології навчання здоров'ю є дуже популярними серед освітян і характеризуються активним впровадженням різноманітних форм і заходів у освітній процес.

В статті наведено результати моніторингу освітнього процесу, стосовно впровадження технологій навчання здоров'ю, який дає можливість надати високу оцінку діяльності викладачів кафедри природничих дисциплін Кошівського національного університету «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради відносно заходів по здоров'язбереженню та визначити подальші перспективи роботи, які полягають у розробці вибіркового курсу по безпеці життєдіяльності та в еколого-природничому напрямку.

Ключові слова: здоров'язбережувальні технології; технологій навчання здоров'ю; освітній процес; заклади освіти.

Постановка проблеми. Медико-демографічна ситуація, що склалась останнім часом в Україні, свідчить про незадовільний стан здоров'я населення, який проявляється у низькій народжуваності порівняно з високим рівнем смертності та, відповідно, від'ємним природним приростом населення, який у період 2006–2012 р.р. характеризувався певною стабілізацією та покращенням, а починаючи з 2013 р. по теперішній час відмічається його негативне зростання, що чітко демонструє негативні тенденції. Для населення України характерним є високий рівень хвороб дихальної системи (55 % від загальної кількості захворюваності населення), системи кровообігу, шкіри та підшкірної клітковини, сечостатевої системи (сумарно 23 %), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин складають близько 10 %. Дані Держстату України свідчать про те, що середня очікувана тривалість життя при народженні лише у 2010 році перевищила рівень 70 років, а в 2017 році становила 71,98 років, що не зважаючи на покращення показника всередині країни, суттєво менше, ніж в країнах Європейського регіону, в яких, за даними ВООЗ, цей показник становить більш як 75 років (Тімоніна, 2018).

У зв'язку з цим експерти ВООЗ, у співпраці з представниками сфери охорони здоров'я європейського регіону, закликають керівництво країн до запровадження державних програм збереження здоров'я населення. Світова спільнота робить спроби об'єднати зусилля задля подолання глобальних проблем, спрогнозувати майбутнє людства, уникнути загроз його існуванню (Співак, 2016, с. 10).

Саме тому наукова та освітянська еліти повинні стати фундаторами норм, призначених зберегти здоров'я молоді.

Мета статті – розглянути сучасні технології навчання здоров'ю у закладах освіти та провести моніторинг освітнього процесу стосовно даної проблематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні важливим інструментом реформування системи вищої освіти є не тільки всебічний розвиток інтелектуальних і професійних якостей особистості, а й формування високого рівня здоров'я майбутніх фахівців.

Пономарьова Г.Ф. в своїй статті «Формування здорового способу життя сучасної особистості: реалії та перспективи» (2014) наголошує на тому, що заклади освіти мають створювати оптимальні умови для розвитку фізичного, психоемоційного та морального здоров'я особистості, вирішуючи такі завдання здоров'язбереження як створення безпечного та здорового середовища навчання, яке дозволить зберегти здоров'я та психіку підростаючого покоління шляхом приведення всіх елементів навчального-виховного процесу у відповідність до фізичних і психологічних норм, що сприятиме вихованню в особистості відчуття своєї нерозривності з природою, відповідальності за здоров'я власне, родини та суспільства та формуватиме відчуття цінності свого життя, захищеності та свободи самовираження (Пономарьова, 2014, с. 113).

Ціла плеяда авторів в своїх наукових дослідженнях надає підтвердження та поглиблення даних тверджень. Так О.О. Дехтярьова зі співавторами наголошує, що при раціональному використанні можливостей освіти, як засобу формування здорового способу життя учасників освітнього процесу, досягається значний мультиплікаційний ефект, який виявляється у створенні здорового суспільства, що є потенціалом здоров'язбережувальної освіти. Автори доводять, що несприятливу тенденцію погіршення здоров'я у вищій школі можна змінити, формуючи у студентів нову ієрархію життєвих пріоритетів, найвищою цінністю яких є власне здоров'я, що дає можливість повної самореалізації особистості (Дехтярьова О., Пальчик О., & Дехтярьова Ю., 2016, с. 75). Бойчук Ю.Д. вказує на значимість для здоров'язбереження природовідповідної освіти, під якою він розуміє виховання здорової людини, яка живе в екологічно безпечному середовищі, соціально здоровому суспільстві і має можливість бути самою собою (Бойчук, Пальчик, & Дехтярьова, 2012, с. 140). Саме

консолідація ресурсів змісту природничої вищої освіти, розвиток її здоров'язбережувальної спрямованості та удосконалення технологічної складової підготовки студентів до майбутньої педагогічної діяльності є основою формування сучасної системи підготовки майбутніх учителів до використання здоров'язбережувальних технологій (Єфімова, 2011, с. 134).

Отже, освітня простір має великий потенціал здоров'язбереження, тому нами розглянуті здоров'язбережувальні технології, які активно впроваджуються в освітній процес.

Більшість науковців в своїх дослідженнях посилаються на класифікацію здоров'язбережувальних технологій за О. Ващенко, що підтверджує її практичну значимість (Бухальська С., & Бухальська С., 2018; Єфімова, 2011; Онищенко, & Лиховид, 2016; Шаповалова, 2014). Аналізуючи її, для свого дослідження ми обрали групу технологій навчання здоров'ю, які характеризуються гігієнічним навчанням, формуванням життєвих навичок, профілактикою травматизму та зловживання психотропних речовин, статевим вихованням. Саме ці технології реалізуються шляхом включення відповідних тем до предметів навчального циклу, введенням нових вибіркових дисциплін та ін.

Нами проведений літературний огляд здоров'язбережувальних технологій, а саме технологій навчання здоров'ю, які вже ефективно впроваджені. Так співавтори Н.П. Онищенко та О.Р. Лиховид пропонують включення в навчальний процес вищих закладів освіти здоров'язбережувальної педагогіки, яка спрямована на створення різних моделей сприяння здоров'ю та впровадження інноваційних педагогічних технологій з метою збереження і зміцнення здоров'я учнів та студентів (Онищенко, & Лиховид, 2016, с. 123).

Світлана та Софія Бухальські, досліджуючи ефективність здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі, встановили, що вони повинні реалізовуватись комплексно, а саме педагогічний та медико-соціальний напрямки, з обов'язковим використанням інтерактивних форм і методів навчання, таких як моніторинг стану здоров'я студентів, виявлення порушень постави, стопи, зору, профілактика захворювань, пов'язаних зі шкідливими звичками, загартування, дотримання особистої гігієни, інтегровані спецкурси медико-профілактичного та фізично-реабілітаційного спрямування, освітні та медико-соціальні заходи: тематичні семінари, тренінги, «релакс-платформи», «медичні пікніки» тощо (Бухальська С. & Бухальська С., 2018, с. 95).

Цікавим виявився досвід впровадження в Бердянському державному педагогічному університеті біоенергетичної здоров'язбережувальної технології, а саме природно-релаксаційної стежини «ЛікЕП» (лікувальна енергетика природи), створеної з метою використання енергетичних властивостей природних об'єктів для оздоровлення та адаптації дітей і молоді в сучасному соціумі. В статті авторами стверджується, що знання, володіння та застосування зазначених технологій є важливою складовою професійної підготовки майбутніх педагогів (Шаповалова, 2014, с. 149). Також в освітньому закладі розроблений і впроваджений спецкурс «Ековалеологія рідного краю» та проводяться майстер-класи «Біоенергетичні та лікувальні властивості живої природи» для студентів всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання, що значно підвищує ефективність даної біоенергетичної здоров'язбережувальної технології (Шаповалова, 2014, с. 151).

В.М. Єфімова, аналізуючи підготовку вчителя природничих дисциплін стверджує, що саме зміст навчання стає значним потенціалом якісної підготовки студентів до використання здоров'язбережувальних технологій. Автор вважає, що знання, вміння та навички, якими оволодівають студенти у вивченні людиноцентричних курсів, повинні бути актуалізовані, розширені, систематизовані, доповнені відповідною методичною підготовкою щодо використання здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності, особливо відносно педагогічного супроводу первинної профілактики соціально-небезпечних хвороб, в першу чергу туберкульозу, ВІЛ/СНІД, інфекцій, що передаються статевим шляхом, адиктивної поведінки, підліткової вагітності, формування культури здоров'я учнів та ін. (Єфімова, 2011, с. 133).

Ольга Яцишина в своєму науковому дослідженні визначає, що найпростішими і найефективнішими прийомами збереження здоров'я в умовах системи «єдиного дня» в медичному університеті можуть бути: фізкультхвилинки або фізкультпаузи, які доцільно проводити 1-2 рази протягом заняття та які складаються з елементарних фізичних вправ (встати, присісти, нахилитися в різні боки, потягнутися, поплескати в долоні та ін.); контроль і самоконтроль за правильною поставою під час письма, читання; виконання дихальних вправ; виконання гімнастики для очей, точковий самомасаж біологічно активних точок обличчя й голови, що сприяють не лише активізації функцій мозку, але й створенню робочого настрою на весь навчальний день.

Автор відмічає, що наведені вправи повинні виконуватися регулярно під контролем викладача. Доведено, що регулярне використання таких прийомів збереження здоров'я сприятиме розумінню студентами необхідності їх виконання не лише у навчальній аудиторії, але й під час самостійної навчальної роботи, а також формуванню в студентів відповідального ставлення до власного здоров'я (Яцишина, 2015, с. 198).

В статті Задіховського А.М. розглянуті форми діяльності з елементами здоров'язбереження, котрі доцільно використовувати в роботі дитячого оздоровчого табору (ДОТ), а саме: музикотерапія, арттерапія, сміхотерапія, імаготерапія, психогімнастика, дихальна гімнастика, гімнастика для очей, ігротерапія, рухливі та спортивні ігри, ритмопластика, релаксація, скретчінг, теренкур, самомасаж та ін. А.М. Задіховський пропонує впровадження в освітній процес таких дисциплін як «Робота в літньому оздоровчому таборі» і «Методика виховної роботи в дитячих оздоровчих таборах», спецкурсу «Літня педагогічна практика» та проведення Міжнародної літньої педагогічної школи для студентів педагогічних спеціальностей ВНЗ різних рівнів акредитації. Автор наголошує на тому, що поєднання теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів дає змогу практично застосовувати елементи технологій здоров'язбереження, вчасно виявляючи прогалини у теоретичній підготовці, які можна і необхідно скоригувати (Задіховський, 2014).

Стосовно методичної роботи з педагогами інтерес викликає робота Н.А. Беседи щодо застосування здоров'язбережувальних технологій у формі тренінгових занять, які дозволяють підвищити мотивацію педагогів до здоров'язбереження дітей та створити здоров'язбережувальний освітній простір (Беседа, 2010, с. 50).

В сучасних освітніх закладах, які впроваджують здоров'язбережувальні технології, велика увага приділяється не тільки відповідній організації процесу навчання та створенню умов для зміцнення здоров'я молоді, а й ефективному функціонуванню служби психологічної допомоги та організації збалансованого харчування (Бережна, 2014, с. 37-38).

Отже, аналіз технологій навчання здоров'ю, дозволяє стверджувати, що даний тип здоров'язбережувальних технологій є дуже популярним серед освітян і характеризується активним впровадженням його різноманітних форм в освітній процес.

Виклад основного матеріалу дослідження. Моніторинг освітнього процесу стосовно даної проблематики в Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради дозволив виявити основні елементи та форми технологій навчання здоров'ю, які впроваджені та успішно реалізуються на кафедрі природничих дисциплін (див. табл. 1).

Таблиця 1

Моніторинг технологій навчання здоров'ю в освітньому процесі (2018-2019 навчальний рік)

Напрямок діяльності	Дисципліни	Характеристика діяльності	Заходи здоров'язбереження	Нові вибіркові дисципліни
Медико-гігієнічний	Анатомія, фізіологія, гігієна, основи медичних знань, валеологія	Гігієнічне навчання, формування життєвих навичок, профілактика травматизму та зловживання психотропних речовин, статеве виховання	Кафедральна конференція «Здоровий спосіб життя – як шлях формування і зміцнення здоров'я» Круглий стіл «Здоров'я дитини – ключ до здоров'я дорослої людини» Круглий стіл «Не дай СНІДУ шанс!» Круглий стіл «Профілактика туберкульозу та інших вірусних хвороб» Тренінгові заняття: арт-терапія з метою профілактики стресових станів, суїцидальної поведінки ціннісне ставлення до особистого життя і здоров'я, бажання вести здоровий спосіб життя	Моніторинг здоров'я Валеологія Технології валеологічної освіти дітей дошкільного віку
Екологічний	Загальна екологія, екологія людини		Кафедральна науково-практична конференція «Екологічні проблеми сучасної України та світу» Круглий стіл Екологічні роздуми «Чорнобиль – наш біль»	Екологічна культура особистості
Природознавчий	Природознавство, методика викладання природознавства		Круглий стіл «Методичний турнір як ефективна форма професійного виховання майбутніх учителів» Круглий стіл «Природознавча практика як основа методичної роботи вчителя початкових класів»	Формування міжособистісних гармонійних відносин
Безпека життєдіяльності	БЖД		Актуальні питання охорони праці у галузі освіти Кафедральний круглий стіл «Безпека життєдіяльності людини в сучасних умовах»	

Дані моніторингу навчання здоров'ю на кафедрі природничих дисциплін свідчать, що в робочі програми дисциплін, які закріплені за кафедрою, включені теми здоров'язбереження, що відповідають характеристикам певного напрямку діяльності. Стосовно заходів здоров'язбереження, то вони представлені повно і у різноманітних формах. Відносно впровадження в освітній процес нових вибіркових дисциплін, то найбільше курсів розроблено по медико-гігієнічному напрямку, тоді як інші напрями або включають один вибірковий курс (екологічний, природознавчий), або взагалі не мають розроблених вибіркових дисциплін (БЖД). Це дає можливість надати високу оцінку діяльності викладачів кафедри відносно заходів по здоров'язбереженню та визначити подальші перспективи роботи, які полягають у розробці вибіркових курсів по безпеці життєдіяльності, наприклад «Техногенне середовище і здоров'я» та посилення роботи в еколого-природничому напрямку.

Висновки. Отже, нами проведений аналіз літературних джерел стосовно сучасних технологій навчання здоров'ю в закладах освіти, які активно впроваджуються в освітній процес. Встановлено, що даний тип здоров'язбережувальних технологій є дуже популярним серед освітян і характеризується активним впровадженням його різноманітних форм в освітній процес.

Нами проведений моніторинг освітнього процесу стосовно даної проблематики, який дає можливість надати високу оцінку діяльності викладачів кафедри природничих дисциплін Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради відносно заходів по здоров'язбереженню та визначити подальші перспективи роботи, які полягають у розробці вибіркових курсів по безпеці життєдіяльності та в еколого-природничому напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Бережна Т. І. Здоров'язбережувальні педагогічні технології – важлива складова здоров'язбережувального середовища загальноосвітнього навчального закладу. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки.* 2014. № 2. С. 35–39.
- Беседа Н. А. Здоров'язбережувальні технології як запорука ефективного навчання і виховання школярів (тренінг для вчителів). *Постметодика.* 2010. № 1. С. 47–53.
- Бойчук Ю. Д., Пальчик О. О., Дехтярьова О. О. Оптимізація освітнього середовища як основа здоров'язбереження учасників освітнього процесу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2012. № 2. С. 137–145.
- Бухальська С., Бухальська С. Здоров'язбережувальні технології як засіб формування професійної компетентності майбутнього медичного фахівця та особистості в освітньому середовищі. *Нова педагогічна думка.* 2018. № 3. С. 93–96.
- Демографічний щорічник «Населення України за 2017 рік» Державної служби статистики України / за ред. М. Б. Тімоніної. Київ, 2018. 138 с.
- Дехтярьова О. О., Пальчик О. О., Дехтярьова Ю. О. Здоров'язбереження студентів як багатofакторна педагогічна проблема. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2016. № 46. С. 70–76.
- Єфімова В. М. Здоров'язбережувальні технології в системі підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки.* 2011. Вип. 1.33. С. 131–134.
- Здиховський А. М. Здоров'язбережувальні технології у контексті підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи в оздоровчому таборі. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка.* 2014. № 3. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2014_3_4
- Онищенко Н. П., Лиховид О. Р. Здоров'язбережувальні технології у системі підготовки майбутніх учителів до інноваційної діяльності. *Молодий вчений.* 2016. № 9.1. С. 122–126.
- Пономарьова Г. Ф. Формування здорового способу життя сучасної особистості: реалії та перспективи. *Вісник ХДАДМ.* 2014. № 2. С. 110–113.
- Співак М. В. Державна політика здоров'язбереження: світовий досвід і Україна. Київ : Логос, 2016. 536 с.
- Титаренко В. М. Здоров'язбережувальні технології та їх класифікації. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології.* 2014. Вип. 2. С. 78–81.
- Шаповалова Т. Г. Гармонізація культурно-освітнього простору майбутніх педагогів через здоров'язбережувальні технології. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка.* 2014. № 1. С. 149–153.

Яцишина О. В. Здоров'язбережувальні технології у гуманітарній підготовці майбутніх лікарів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2015. Вип. 35. С. 197–199.

REFERENCES

- Berezhna, T. I. (2014). Zdorov'iazberezhivalni pedahohichni tekhnolohii – vazhlyva skladova zdorov'iazberezhivalnoho seredovyschcha zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu [Healthcare-saving pedagogical technologies - an important component of the healthcare environment of a comprehensive educational institution]. *Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia. Serii: Psykholoho-pedahohichni nauky [Scientific notes of the Nizhyn State University named after. Nikolai Gogol Series: Psychological and pedagogical sciences]*, 2, 35-39 [in Ukrainian].
- Beseda, N. A. (2010). Zdorov'iazberezhivalni tekhnolohii yak zaporuka efektyvnoho navchannia i vykhovannia shkoliariv (treninh dla vchyteliv) [Health saving technologies as a key to effective education and upbringing of students (teacher training)]. *Postmetodika*, 1. 47-53 [in Ukrainian].
- Boichuk, Yu. D., Palchuk, O. O., Dekhtiarova, O. O. (2012). Optyimizatsiia osvithnoho seredovyschcha yak osnova zdorov'iazberezhennia uchasykiv osvithnoho protsesu [Optimization of the educational environment as the basis of healthcare of participants in the educational process]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii [Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies]*, 2. 137-145 [in Ukrainian].
- Bukhalska, S., & Bukhalska, S. (2018). Zdorov'iazberezhivalni tekhnolohii yak zasib formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho medychnoho fakhivtsia ta osobystosti v osvithnomu seredovyschchi [Health saving technologies as a means of shaping the professional competence of the future healthcare professional and personality in the educational environment]. *Nova pedahohichna dumka [New pedagogical thought]*, 3. 93-96 [in Ukrainian].
- Dekhtiarova, O. O., Palchuk, O. O., & Dekhtiarova, Yu. O. (2016). Zdorov'iazberezhennia studentiv yak bahatofaktorna pedahohichna problema [Health Preservation of Students as Multifactorial Pedagogical Problem]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh [Pedagogy of the formation of a creative person in higher and secondary schools]*, 46. 70-76 [in Ukrainian].
- Onyshchenko, N. P., & Lykhovyd, O. R. (2016). Zdorov'iazberezhivalni tekhnolohii u systemi pidhotovky maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi diialnosti [Health saving technologies in the training of future teachers to innovation activities]. *Young Scientist*, 9.1. 122-126 [in Ukrainian].
- Ponomarova, H. F. (2014). Formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia suchasnoi osobystosti: realii ta perspektyvy [Formation of a healthy lifestyle of a modern personality: realities and prospects]. *Bulletin of Kharkiv State Academy of Design and Arts*, 2. 110-113 [in Ukrainian].
- Shapovalova, T. H. (2014). Harmonizatsiia kulturno-osvithnoho prostoru maibutnikh pedahohiv cherez zdorov'iazberezhivalni tekhnolohii [Harmonisation of cultural and educational space through health-saving technologies]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Pedahohika [Scientific Bulletin Melitopol State Pedagogical University. Series: Pedagogy]*, 1. 149-153 [in Ukrainian].
- Spivak, M. V. (2016). *Derzhavna polityka zdorov'iazberezhennia: svitovyi dosvid i Ukraina [State policy of healthcare: world experience and Ukraine]*. Kyiv: Lohos [in Ukrainian].
- Timonina, M. B. (Ed.). (2018). *Demografichniy shchorichnyk «Naseleattia Ukrainy za 2017 rik» Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [The demographic yearbook "Population of Ukraine for 2017" of the State Statistics Service of Ukraine]*. Kyiv [in Ukrainian].
- Tytarenko, V. M. (2014). Zdorov'iazberezhivalni tekhnolohii ta yikh klasyfikatsii [Zdorov'iazberezhivalni technology and its classification. The article deals with zdorov'iazberezhivalni technology of various types]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia, pedahohiky ta psykholohii [Actual problems of public administration, pedagogy and psychology]*, 2. 78-81 [in Ukrainian].
- Yatsyshyna, O. V. (2015). Zdorov'iazberezhivalni tekhnolohii u humanitarnii pidhotovtsi maibutnikh likariv [Health saving technologies in the humanitarian training of future physicians]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pedahohika. Sotsialna robota [Scientific herald of Uzhgorod National University. Series: Pedagogy. Social work]*, 35, 197-199 [in Ukrainian].

Yefimova, V. M. (2011). Zdorov'iazberezhuvalni tekhnolohii v systemi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pryrodnychych dystsyplin [Health protecting technologies in the system of future natural science teachers training]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Seriya: Pedagogichni nauky [Scientific Bulletin Mykolaiv V. O. Sukhomlynskyi National University. Pedagogical Sciences]*, 1.33, 131-134 [in Ukrainian].

Zdikhovskiy, A. M. (2014). Zdorov'iazberezhuvalni tekhnolohii u konteksti pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do roboty v ozdorovchomu tabori [Health protection technologies in the context of training of future primary school teachers to work in a health camp]. *The Scientific issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: Pedagogy*, 3. 8-12. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2014_3_4 [in Ukrainian].

IRYNA KADENKO, OKSANA PALCHYK, OLENA DEKHTIARIOVA, LIUDMYLA BAKHMAT
ANALYSIS OF MODERN TECHNOLOGIES OF HEALTH EDUCATION

The article deals with the issue of the current medical and demographic situation in Ukraine, which clearly shows the negative trends in the level of morbidity, negative natural population growth, etc.

The analysis of literary sources concerning modern technologies of health education in educational institutions, which are actively implemented in the educational process, gives an opportunity to assert that the educational space has a great potential for health preservation. Researchers point out that educational institutions should create optimal conditions for developing person's physical, psycho-emotional and moral health, solving such tasks of health preservation as creating a safe and healthy learning environment for the younger generation by bringing all elements of the educational process in accordance with physical and psychological norms, to promote close relationship between the person and the nature, health responsibility in family and society and shape values-based approach to life, safety and freedom of expression

It has been established that technologies of spreading healthsaying approaches are very incredibly popular among educators. Moreover, they are characterized with the active introduction of various forms and activities in the educational process.

The article highlights the results of the monitoring activities of the educational process concerning the introduction of health education technologies, where most recently developed courses focus on medical and hygienic basis. The activities were organized in various forms. They present the evidence that the education activities of science lectures and tutors at Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy» of Kharkiv Regional Council are organized at a high level, based on the steps and events to promote health care among the young. What is more, the issue opens a wealth of scientific and educational prospects and potential of work in the future. In particular, the emphasis on developing selective courses on life safety, as well as ecological and natural sciences has been made for further researches at the Academy.

Key words: *intercultural competence, fashion design, descriptors, cultural intelligence, model of competence formation.*

Одержано 05.02.2019р.